

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ

Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції

Харків, 26–27 грудня 2024 року

Харків – 2025

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ
ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
У МЕДИЧНИХ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ**

*Матеріали
XVI Міжнародної науково-методичної
інтернет-конференції*

м. Харків, 26-27 грудня 2024 року

**Харків
ХНМУ
2025**

Редакційна колегія:

- М'ясоєдов В. В.** – ректор Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, професор
- В'юн В. В.** – директор Навчально науково-дослідного інституту післядипломної освіти ХНМУ, д. мед. наук, професор
- Фоміна Л. В.** – зав. кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук, професор
- Мешерякова І. П.** – в. о. зав. кафедри медичної біології, канд. мед. наук, доцент
- Сирова Г. О.** – зав. кафедри медичної та біоорганічної хімії, доктор фарм. наук, професор, академік міжнародної екологічної академії, академік ГО «НАН ВО України»
- Зайцева О. В.** – в. о. зав. кафедри медичної та біологічної хімії і медичної інформатики, доктор біол. наук, професор
- Скорбач Т. В.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки, канд. філол. наук
- Фідяєва Т. С.** – викладач кафедри української мови, психології та педагогіки

С91 Сучасні концепції викладання природничих дисциплін у медичних освітніх закладах: матеріали XVI Міжнар. наук.-метод. інтернет-конф., (Харків, 26–27 груд. 2024 р.) Харків : ХНМУ, 2025. 140 с.

У збірнику представлено матеріали біля 130 фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено проблематиці викладання педагогічних, психологічних, медико-біологічних та природничих дисциплін у сучасних освітніх закладах. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, докторантам, аспірантам, магістрантам, здобувачам вищої освіти, а також широкому колу читачів, які цікавляться міжнародним досвідом реалізації інноваційних освітніх процесів.

Конференцію внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки на 2024 рік під номером № 1261(с. 460).

Автори публікації несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

УДК 378.016:5:378.6:61(082)

- © Харківський національний медичний університет, 2025
© М'ясоєдов В.В., В'юн В. В., Фоміна Л. В. та ін., 2025.

СЕКЦІЯ № 2. МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Бережна А. В., Чумаченко Т. О. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»: ОПАНУВАННЯ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ	101
Ганчева О. В., Грекова Т. А., Мельнікова О. В., Каджарян Є. В., Ісаченко М. І. ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ МЕТАВСЕСВІТУ В МЕДИЧНІЙ ТА БІОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ	102
Джамсєв В. Ю., Мещерякова І. П., Кузнецов К. А. ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ MOODLE	104
Железнякова Н. М., Александрова Т. М. ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	106
Кузнецов К. А. Джамсєв В. Ю. ВИКОРИСТАННЯ ПРИНЦИПУ ДВОМОВНОСТІ В НАВЧАЛЬНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЯХ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ	107
Мещерякова І. П. ІІІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЗАЛУЧЕНОСТІ СТУДЕНТІВ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	108
Наконечна О. А., Денисенко С. А., Стеценко С. О., Васильєва І. М. ЕФЕКТИВНІСТЬ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ	110
Степаненко О. Ю., Мар'єнко Н. І. ГІСТОФІЗІОЛОГІЧНІ АНІМАЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ	112
Уманська Т. Ю., Чиранова Д. І. МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ХАРКІВСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ	113

здобувача освіти. Цей підхід зменшує внутрішнє навантаження шляхом поступового введення складності матеріалу.

3. Оптимізація методів навчання: використання стратегій, що підвищують відповідне навантаження. Сучасні педагогічні дослідження свідчать, що використання множинних джерел інформації створює позитивний ефект у навчанні, але власні спостереження за опануванням нової інформації здобувачами освіти показує, що неоптимальне їх поєднання спричиняє когнітивне перевантаження та не дає очікуваного ефекту. Особливо це помітно при вивченні складного змістовного матеріалу, що має велику кількість елементів, які інтегровані в схему контенту та повинні оброблятися одночасно. Зі збільшенням кількості інформаційних елементів внутрішнє когнітивне навантаження зростає, що може викликати неадекватну напруженість та перевантаженість у реальних умовах навчальної діяльності. Залежить воно й від попередніх знань здобувачів освіти.

Таким чином, сучасні умови навчання вимагають від викладачів ВНЗ комплексного підходу до методів та засобів надання інформації, створення адекватної стратегії оцінювання знань та компетенцій здобувачів освіти.

ГІСТОФІЗІОЛОГІЧНІ АНІМАЦІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕТОД ВИКЛАДАННЯ ГІСТОЛОГІЇ

Степаненко О. Ю., Мар'єнко Н. І.

*Харківський інститут медицини та біомедичних наук,
Харківський національний медичний університет, м. Харків*

Гістологія традиційно вважається суто морфологічною дисципліною, що зосереджена на вивченні мікроскопічної будови клітин, тканин та органів. Однак сучасна медична освіта потребує оновлення підходів до викладання, спрямованого на інтеграцію знань з гістології та суміжних дисциплін, таких як нормальна та патологічна фізіологія, нормальна та патологічна анатомія. Важливим завданням є формування в здобувачів освіти цілісного уявлення про будову та функції органів і систем, що є фундаментальним для розуміння процесів, які відбуваються в організмі людини.

Традиційні й сучасні підходи до викладання гістології часто базуються на використанні мікропрепаратів та схем, які хоч і демонструють структуру, але не дозволяють повною мірою зрозуміти функціональні аспекти цих структур. Такі методи, як правило, не забезпечують інтеграції знань про морфологію з розумінням фізіологічних процесів, що є критично важливими для підготовки сучасного лікаря.

Ми пропонуємо доповнити традиційні методи викладання гістології використанням інноваційного типу ілюстративних матеріалів – гістофізіологічних анімацій. Ці анімації поєднують деталізоване відтворення

морфологічних структур з можливістю візуалізації фізіологічних процесів, що відбуваються в цих структурах. Наприклад, такі анімації можуть показати процес фільтрації плазми крові та утворення первинної сечі в ниркових тільцях, всмоктування поживних речовин у кишечнику, газообмін у легеневих альвеолах, або функціонування різних видів лейкоцитів.

Для створення гістофізіологічних анімацій можуть бути використані сучасні графічні редактори, а також програма Microsoft PowerPoint, яка дозволяє створювати векторні зображення клітин і тканин, групувати їх у складні аплікації та «оживляти» за допомогою анімаційних інструментів. Ці матеріали можуть бути використані як самостійні навчальні ресурси, так і як частини відеолекцій, інтерактивних презентацій для самостійної роботи здобувачів освіти або комплексних презентацій для проведення лекцій і практичних занять.

Впровадження гістофізіологічних анімацій у навчальний процес має потенціал значно покращити засвоєння матеріалу не лише з гістології, а й з фізіології та інших суміжних медико-біологічних дисциплін, а також створити підґрунтя для подальшого вивчення патологічної анатомії та патологічної фізіології й клінічних дисциплін. Цей підхід сприятиме глибшому розумінню складних процесів, що відбуваються в організмі, та зробить навчання цікавішим і більш інтерактивним. Використання гістофізіологічних анімацій та відеоматеріалів сприятиме інтеграції знань з різних медико-біологічних дисциплін для формування цілісного бачення будови й функціонування організму людини.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ІНТЕГРАЦІЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ХАРКІВСЬКОМУ ОБЛАСНОМУ МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Уманська Т. Ю., Чиранова Д. І.

Харківський обласний медичний фаховий коледж, м. Харків

Сучасна медична освіта має на меті формування та підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця, гармонійно розвиненої та суспільно активної особистості, здатної працювати в умовах європейської інтеграції.

Медицина, і конкретно стоматологія, є такою галуззю, у якій питання якості підготовки фахівців є життєво необхідними.

Ми у своїй педагогічній діяльності на відділенні «Стоматологія» КЗОЗ «ХОМФК» ХОР орієнтуємося на сучасні потреби стейкхолдерів. Їм потрібні висококваліфіковані, компетентні молоді фахівці, здатні мислити самостійно, критично, творчо; приймати рішення, адаптуватися до нових вимог часу, пов'язаних із впровадженням новітніх стоматологічних технологій.